

satranç

Hazırlayan: Zafer ŞENGÜLER

Geçtiğimiz günlerde satranç dünyasında en çok konuşulan konu Suat Atalık'ın Olimpiyatlarda kazandığı başarı idi.

Oynadığı 10 maçta 5 galibiyet 5 beraberlik alarak 7,5 puan toplayan satranççümüz 1. masada Sovyet dünya şampiyonu Kasparov ve Macar Büyükuusta Portisch'den sonra 3.lüğü kazandı.

UHLMANN W. (BU) D.ALMANYA) - ATALIK SUAT (TÜRKİYE)

1. c4 - Af6 ; 2. Ac3 - c5 ; 3. Af3 - e6 ; 4. g3 - d5 ; 5. cxd5 - Axd5 ; 6. Fg2 - Ac6 ; 7. 0-0 - Fe7 ; 8. Axd5 - exd5 ; 9. d4 - 0-0 ; 10. dxc5 - Fxc5 ; 11. Ag5 - h6 ; 12. Ah3 - Fxh3 ; 13. Fxh3 - d4 ; 14. Vc2 - Fb6 ; 15. Fd2 - Ke8 ; 16. Kfe1 - Kxe2 ; 17. Kxe2 - d3 ; 18. Vdl - dxe2 ; 19. Ve2 - Fd4...1/2 -1/2

WIllam A.ShInkman
WWestern Advertiser
1872

Beyaz İki hamlede mat eder

TAŞLAR:

Beyaz: şb3, Fe4, a5, a7, e7

Siyah: şb5, ab

ŞA 8
:gpş '(A) 8B-2!S3ş' («) 8e • l.

Ş
:gqş'(V) 8B2 :sexş' («) 8e • L
:WQZQŞ

bric

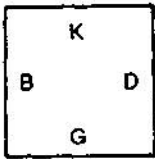
Hazırlayan: Zafer ŞENGÜLER

ARV

5

AR97653

A4

D108752

103

84

RV6

Bu sayımızda sizlere yine turnuvadan oynanmış bir eli sunuyoruz.

KUZEY	DOĞU	GÜNEY	BATI
2 Karo	3 Kör	3 Pik	4 Kör
6 Pik	Pas	Pas	Pas

Batı kör 7'li açılır, Doğu dam ile kazanır ve kör ruayı oynar. Batı 9'luyu koyar, yerd-en koz ruasıyla çakarsınız. Pik asını çektiğinizde sizi hoş olmayan bir sürpriz bek-lemektedir. Batı ilk pike uymaz. Hayret! Doğunun hem uzun körleri hem de dörtlü piki varmış. Şimdi soruyoruz: Surtable olan bu şlemi, geçtiğimiz yılın Ankara Şampiyonu Hulusi Tütüncü nasıl bir yorum hatası yaparak batırdı? Siz nasıl oy-nardınız?

GEÇEN SAYININ ÇÖZÜMÜ

Bu köşede de ne kadar basit sorular soruluyor değil mi? Batı 2 Trefle 2 Karo dediğine göre elinde as yoktur. Do-layısıyla trefl ası ortağımdadır. Öyleyse tek treflimi dönerim, ortağım as ile alır trefl döner çıkarım. Bir de pik asımızı aldık mı oyunu bir batırmış oluruz... diye düşünüyorsanız doğru oynadığınızı pek söylemeyeceğim. Çünkü siz ikinci elde trefl oynarsanız ortağınız as ile almaz; daha doğrusu almaması gerekir.

Eğer elinizdeki trefl olsa hemen trefl dönmeniz doğru olurdu. Ortağınız iki trefli bağışlar, sizin koz ası ile el tutup ikinci trefli dönmenizi bekler ve şimdi alıp size bir kup verirdi.

Demek ki, üstad bir oyuncu olarak kör ruayla el tutunca pik asınızı çekerek el tutarınızı öldürmeniz ve ortağınıza tek trefliniz olduğunu anlatmanız gerekiyor.

Zaten sizin de çözüme bakmadan önce tam böyle oynamayı düşündüğünüze eminim. Böyle basit bir soru sizi fazla zorlayamazdı.

Değerli Üyelerimiz,

Yayın Koordinatörü arkadaşımız Arif KÜNAR, kâğıt darlığı nedeniyle iki aydır matbaada bekleyen iki sayımızın basımını, karaborsadan büyük çabalarla bulduğu ithal kâğıtla yeni yıla yetiştirmeye çalışınca, biz de köşemizi 11. ve 12. sorularımıza yanıt göndermenizi beklemeden hazırlamak durumunda kaldık. Bu nedenle bu soruların çözümlerini şimdilik yayınlamıyor ve yanıtlarınızı bu ayki 13. ve 14. sorularımıza göndereceğiniz çözümlerle birlikte bekliyoruz.

358. sayımızdaki 10. sorumuza sayın Münir SOYUBOL (Bursa)'un gönderdiği çözüm elimize geç ulaştığı için geçen sayımızda yayınlamadık. M.SOYUBOL da, geçen sayımızda yayınladığımız sayın Tahsin ARMA'ın çözümüne benzer bir yöntemle yanıtı bulmuş. İşin içine bilgisayar ya da hesap makinası sormadığı için de kendisine teşekkür ediyoruz (I).

Ülkemizin yetiştirdiği en değerli bilim adamlarından saygıdeğer matematikçi Ord. Prof.Dr.Cahit ARF hocamızın, 19 Aralık 1988 günü ODTÜ Matematik Topluluğu'nun katkılarıyla gerçekleşen söyleşisinde de belirttiği gibi, yüzyılımızın teknoloji harikası bilgisayar, ne yazık ki matematik biliminin ve matematikçinin de en büyük "düşmanı." (Tabii, buradaki "düşman" tanımlaması yalnız başına pek bir şey ifade etmiyor. Olayı, matematikçinin bilgisayarı ne için kullandığı ve ondan ne beklediğine bağlı olarak algılamak ve sayın C. ARPm sözlerini bu kapsamda değerlendirmek gerekir.) Biz de matemantıksal soru oyunlarımızı, bilgisayar yardımına gerek kalmadan çözülecek biçimde hazırlamaya çalışıyoruz.

Geçen ayki sayımız da, Sayın S. ARIDENİZ'in gönderdiği soru nedeniyle sözettiğimiz "hatalı bilyeyi bulma" problemine bu sayımızda, bir yerlerinden girmek istiyoruz. Bu soru tipi üzerine sizin soru, çözüm ve önerilerinizi ufkumuzu geliştireceğine ve köşemizi güzelleştireceğine inanıyoruz.

"Matemantik Tarihi'ndeki (böyle bir "tarih" var mı bilemiyorum ama, sanıyorum okurlarımız ne tip bir birikimden sözettiğimi algılamışlardır!) "hatalı bilyeyi bulma" probleminin bilinen iki biçimi 8 bilye için formüle edilmişti. Problem, içlerinden yalnızca birisi diğerlerine göre ağır olan 8 bilyeden, ağır (hatalı) olanını yalnızca iki tartıda bulmak olarak ifade edilmekteydi. Zaman içinde, problem geliştirildi ve tartım sayısı üçe çıkarılıp, toplam bilye sayısı arttırılırken, hatalı olan bilyenin "hatalılık" özelliğinin nereden geldiği bilgisi de veri olmaktan çıkarıldı ve çözüm içinde belirlenmesi istendi. Bir başka deyişle problem, 8 bilyeden hatalı olanı (diğerlerine göre ağır ya da hafif) bir terazi yardımıyla yalnız ve yalnız üç tartımda belirlemek ve hatalı bilyenin diğerlerine göre ağır ya da hafif olduğunu bulmak biçimini almıştı.

Bu problem tipiyle o kadar çok uğraşıldı ki, birden fazla çözüm yöntemi geliştirildi ve birçok benzeri türetildi. Birçok üyemizin ilk gençlik ya da üniversite yıllarında anımsayacağı bu soru tipinin "8 bilye (ya da para, ya da top) üç tartım" varyasyonu için ilk defa karşılaşanlara bir ipucu verelim: Tartıma 1 .kefeye 3 bilye, 2 kefeye 3 bilye ve dışarda 2 bilye kalacak biçimde başlayın. Çözüme hemen ulaşacaksınız.

Yeni yılın, tüm üyelerimize sağlıklı, mutluluk dolu ve güzel günler (artı güzel matemantik soruları!) getirmesini diliyor ve bu ayki sorularımıza geçiyoruz.

Soru 13:

"8 Bilyeli" Soruyu Çözenler için "12 Bilyeli" Soru:

İçlerinden yalnızca biri hatalı (diğerlerine göre ağır ya da hafif) olan 12 bilyede hatalı olanını ve niçin hatalı olduğunu (ağır ya da hafif) iki kefeli bir terazi kullanarak yalnız ve yalnız üç tartımda bulunuz.

Soru 14:

Hangi ifade doğru ? (David L. Silvermann)

Bir listede 1989 tane numaralanmış ifade vardır. Her N için (N Vden 1989'a) N'inci ifade: "Bu liste tam tamına N tane yanlış ifade içermektedir" biçiminde olduğuna göre, ifadelerden hangisi (kaçıncısı) doğrudur ?